

PIRKAN
OPISTO

Nordplus

Nordplus

Making our common craft history
visible with modern textile designs

2021-2023

NPAD-2020/10048

NORDPLUS:

MAKING OUR COMMON CRAFT VISIBLE WITH MODERN TEXTILE DESIGN

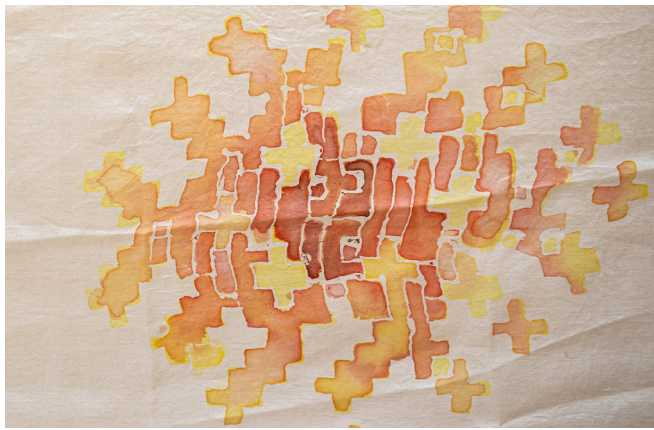
Table of Contents

All articles are in four languages:
Finnish, English, Latvian, Lithuanian

- 3. Introduction
- 7. Knitting
- 10. Crochet
- 12. Embroidery
- 16. Machine embroidery
- 20. Felting
- 22. Fabric printing
- 30. Fabric painting and drawing
- 34. Silk-painting
- 39. Sewing clothes
- 46. Thermo-printing

If you have feedback concerning this
publication or project, please contact us at:
kalle.saarinen@nokiankaupunki.fi

ESIPUHE

Tutustut juuri ideakirjaseen, jonka voit maksutta tulostaa ja käyttää vapaasti tekstiilityön opetuksessa tai itsenäisessä käsityöharrastuksessasi.

Nordplus projekti **Making our common craft history visible with modern textile designs**-hankkeen tavoitteena oli tuottaa verkosta ladattavaa opetusmateriaalia tekstiilityön-opetuksen tueksi lähinnä aikuiskoulutukseen, mutta se sopii kaikille asteille ideamateriaaliksi. Aineiston lähtökohta ovat museotekstiilit niissä kolmessa maassa, jotka osallistuivat kaksivuotiseen projektiin: Suomi (koordinaattorina Pirkkan opisto) Latvia (partnerina Talent City) sekä Liettua (partnerina TAU).

Aineiston tuottamiseen ovat osallistuneet Anne Sallinen, Marita Metsäkylä, Tarja Matikainen, Sanna Ponki, Kalle Saarinen, Rita Liepina, Baiba Mince, Anita Murisa, Elina Tetere, Audrone Voreviciene, Jurate Mozuraitiene, Liudas Jurgaitis ja Birute Salkauskiene.

Vierailimme projektin aikana useassa sellaisessa museossa, jossa esillä oli tekstiilejä eri aikakausilta. Otimme valokuvia tekstiilien mielenkiintoisista yksityiskohdista tai piirsimme luonnoksia niistä. Seuraavassa vaiheessa ideoimme ornamenteille uusia käyttökohteita moderneissa tekstiileissä. Välillä vaihdoimme esim. kirjonnän kankaanpainannaksi tai virkkaukseksi, kudonnan neuleeksi, verkkopitsin kirjonnaksi jne. Näin jokainen osallistuja sai vapaasti tuottaa uusia ideoita ja toteuttaa ne valitsemallaan tavalla. Tekstiilityön tekniikoista otimme käyttöön kaikki mahdolliset huomioiden käytettävissä olevat työvälineet.

Picture 1. National gown in Lithuania.

Uusien tekstiilien kuvauspaikkana oli viehättävä Hotelli Vaihmalanhovi ympäristöineen Lempäälässä. Valokuvaajana Kalle Saarinen.

Projektin aikana kaikkien osallistujien kieli-taito vahvistui, opimme tuntemaan toistemme kulttuuria ja historiaa. Opimme uusia tekstiilityön tekniikoita ja huomaamaan, miten paljon yhtenäisyyksiä löytyy näiden kolmen maan tekstiilihistoriasta. Yhtenäisyyksiä on enemmän kuin eroavaisuuksia. Tekstiilien "kieli" on todellakin kansainvälinen. Toivottavasti innostut kokeilemaan ja luomaan uutta. Päästämme sinut nyt lukemaan, katselemaan, ideoimaan ja tekemään.

Picture 2. National gown in Craft Museum of Finland.

INTRODUCTION

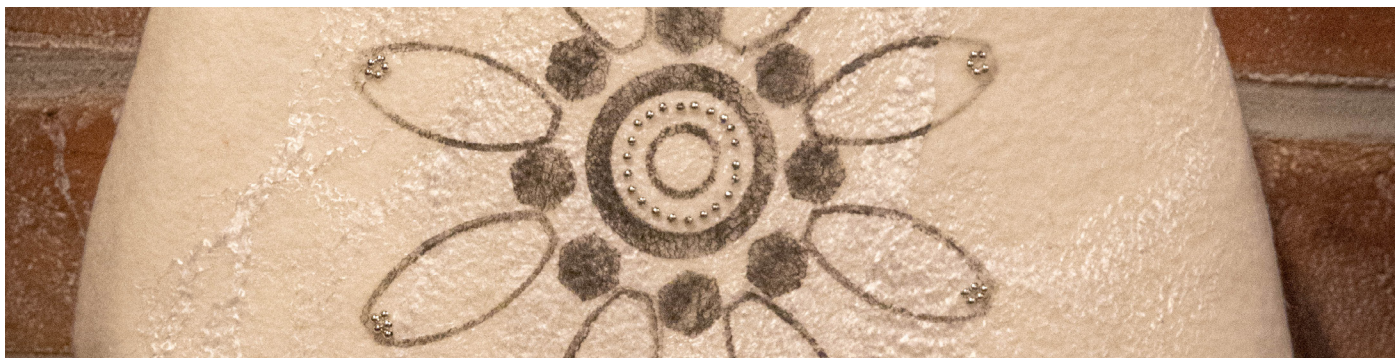
You are reading a booklet of ideas. You can print it out freely and use while teaching textile craft or in your hobby projects.

The main goal of Nordplus project Making our common craft history visible with modern textile designs was to produce teaching material into web to support mainly adult education, but it is suitable for all levels of education to be used as a source of ideas. The basic of this material lies on museum textiles of those three countries which participated in this project for two years: Finland (Pirkan opisto as a coordinator), Latvia (Talent City, partner) and Lithuania (TAU, partner).

During the project we visited several museums which has textiles of different ages and historical periods. We took photos, if it was allowed, or draw sketches of interesting details and ornaments. On the next step we started to develop these ideas into form of modern textile designs.

Sometimes we changed for example embroidery into fabric printing or crochet, weaving into knitting, filet lace into embroidery and so on. Everyone had freedom to produce new ideas and make them concrete in any technique that was possible to organize and we had proper tools to use. These pictures we have taken in the charming hotel Vaihmalanhovi and surroundings in Lempäälä, Finland. Kalle Saarinen was our photographer.

During this project our language skills got better, we learned to know each other's culture and history. We learned new textile techniques and could notice how much we have in common between history of textiles in these three countries. We have more in common than differences! The "language" of textiles is international, indeed. We hope you'll get inspired to try and create something new. Now we let you read, watch, make you own ideas and make your ideas turn into reality.

IEVADS

Jūs lasāt ideju bukletu. Jūs varat to brīvi izdrukāt un izmantot, mācot tekstilmākslu vai hobiju projektos. Nordplus projekta "Kā padarīt mūsu kopējo vēsturi redzamāku ar moderniem tekstila dizainiem" galvenais mērķis bija sagatavot mācību materiālu tīmeklī, lai atbalstītu galvenokārt pieaugušo izglītību, taču tas ir piemērots visiem izglītības līmeņiem, lai to izmantotu kā ideju avotu. Šī materiāla pamatā ir to trīs valstu muzeju tekstilmateriāli, kuras divus gadus piedalījās šajā projektā: Somija (Pirkan opisto kā koordinators), Latvija (Talantu pilsēta, partneris) un Lietuva (Šakiai Trešās paaudzes Universitāte, partneris).

Picture 3. Drawing model of printed apron.

Picture 4. New design on potholder mittens.

Projekta laikā mēs apmeklējām vairākus muzejus, kuros ir dažādu laikmetu un vēstures periodu tekstilijas. Mēs fotografējām, ja tas bija atļauts, vai zīmējām interesantu detaļu un ornamentu skices. Nākamajā posmā mēs sākam attīstīt šīs idejas mūsdienu tekstila dizaina formā.

Dažreiz mēs pārveidojām, piemēram, izšuvumus par auduma apdruku vai tamborējumu, aušanu par adīšanu, mežģīnes par izšuvumiem utt. Ikvienam bija brīvība radīt jaunas idejas un konkretizēt tās jebkurā tehnikā, ko bija iespējams organizēt, un, ja mums bija piemēroti instrumenti, ko izmantot. Šīs bildes mēs esam uzņēmuši burvīgajā viesnīcā Vaihmalanhovi un tās apkārtnē Lempäälä, Somijā. Mūsu fotogrāfs bija Kalle Saarinen.

Projekta laikā uzlabojās mūsu valodu zināšanas, mēs iepazīnām viens otra kultūru un vēsturi. Mēs apguvām jaunas tekstilmākslas tehnikas un varējām pamanīt, cik daudz kopīga ir šo trīs valstu tekstilmākslas vēsturē. Mums ir vairāk kopīgā nekā atšķirīgā! Tekstilmākslas "valoda" patiešām ir starptautiska. Mēs ceram, ka jūs gūsiet iedvesmu izmēģināt un radīt ko jaunu. Tagad mēs ļaujam jums lasīt, skatīties, radīt savas idejas un pārvērst tās realitātē.

IŽANGA

Pagrindinis Nordplus projekto, pavadinimu Išryškinkime mūsų panašią amatų istoriją per šiuolaikinę tekstilę, tikslas – pateikti mokomąją medžiagą internete, pirmiausia tam kad remti suaugusiųjų mokymą. Ji tinka visų lygių švietime kaip idėjų šaltinis. Medžiagos pagrindas yra visų trijų valstybių, iš kurių buvo dvimečio projekto dalyviai, tekstilės muziejų informacija. Dalyviai buvo iš Suomijos (Pirkan opisto, koordinatorius), Latvijos (Talentų Miestas, partneris ir Lietuvos (TAU, partneris).

Projekto metu apsilankėme keliuose muziejuose, kuriuose eksponuojami įvairių istorinių laikotarpių tekstilės darbai. Fotografavome, jei buvo leidžiama, darėme įvairių detalių ir ornamentų eskizus. Vėliau perkėlėme šias mintis į šiuolaikinės tekstilės formas. Kartais siuvinėjimą pakeisdavome spausdinimu ant audinio ar nėrimu vašeliu, audimą mezgimu, nėrinių mezgimą į siuvinėjimą ir panašiai.

Picture 5. Collection of weaved bands of finnish national gowns.

Picture 6. Pattern changed into knitting model.

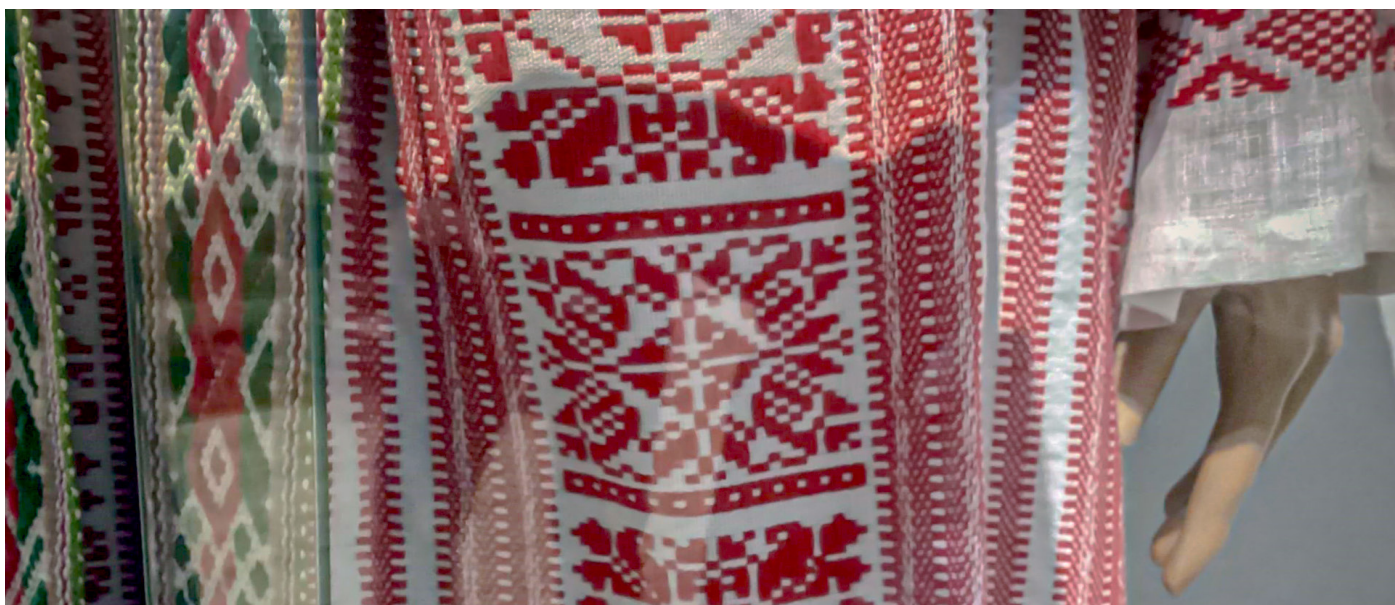
Kiekvienas dalyvis galėjo laisvai pateikti savo naujas idėjas, jas pritaikyti įvairiose techniko- se, kurios buvo prieinamos, turint reikiamus įrankius. Visos veiklos buvo fotografuojamos Suomijoje, puikiame Vaihmalanhovi viešbutyje ir Lempaala apylinkėse. Kalle Saarinen buvo mūsų fotografas.

Projekto metu patobulėjo mūsų kalbos įgū- džiai, daugiau sužinojome apie mūsų kultūras ir istoriją, išmokome naujų darbo su tekstile technikų. Pastebėjome, kad mūsų šalių teks- tilės istorijoje yra labai daug bendrybių, netgi daugiau, negu skirtumų. Tiesą sakant, teks- tilės, kalba' yra tarptautinė. Mes tikimės, kad pasinaudosite šiomis mintimis. Taigi, skaityki- te, žiūrėkite, kurkite savo idėjas ir pritaikykite jas tikrovėje.

NEULONTA

Uusien kirjoneulekuvioiden suunnitteluun museotekstiileistä löytyy paljon tekniikoita, joiden pohjalta voit luoda omia malleja. Esim. kansallispukuihin kuuluu usein kudottuja nauhoja, joiden pohjalta voit piirtää omat mallisi, vaikka kirjoneulelapasiin ja sukkiin tai suurempiin neuletöihin. Netistä voit ladata ilmaiseksi neulontaan soveltuvan ruutupaperipohjan, johon voit suunnitella oman mallisi. Internetissä on myös useita sovelluksia, joita voit ilmaiseksi käyttää suunnittelussa. Niiden avulla voit kokeilla erilaisia variaatioita ja väriyhdistelmiä nopeasti.

Picture 7. Detail of lithuanian national gown.

KNITTING

To design new fair-isle patterns museums have a lot to offer: ornaments, colors, techniques. For example national gowns have often woven ribbons used as belts. It is interesting to reform the patterns into knitwear, socks, mittens and so on. You can print from internet suitable paper, where you can design and color your own design. In internet you can also find several applications you can use to design. By using these applications you can try several variations and combination of colors quickly and as many times you are satisfied with your pattern.

Cross-stitch designs are also suitable for fair-isle knitting, even if one stitch is not

Myös ristipistomallit soveltuvat kirjoneuleeksi. Niitä voit löytää esim. vanhoista pöytäliinoista, samoin vanhoista ryijyistä ja kudotuista kankaista löytyy ornamenttiikkaa, joka on mielenkiintoista muokata kirjoneuleeksi. Muista kuitenkin, että kuvion mallikerran silmukkamäärän on oltava jaollinen tarvitsemallesi silmukkamäärälle ja aloittelijan on helpompi valita työhönsä aluksi vain kaksi väriä samalle kerrokselle. Lisää värejä voit lisätä kokemuksen kartuttua. Mallikerta on kuvio plus väli toiseen kuvioon. Langat ja puikot valitset työhösi vapaasti sen mukaan mitä neuletta olet aloittelemassa. Jos käsialasi on tiukka, valitse hieman paksummat puikot kirjoneuleeseen.

square like embroidery stitch. You can find suitable patterns from table cloths, old rugs or woven textiles. You can use old ornaments and they are easy to change into language of knitting, but you must remember to check that the number of stitches is even with the number of stitches you need in your design. The pattern you repeat includes an ornament and the space before next ornament. If you are a beginner, we recommend that you use only two colors at the same round. You can add more colors, when you are more experienced. Yarns and knitting sticks you choose according to your goal, what kind of knitwear you are planning to do. If you knit tight, choose little bit bigger knitting sticks if your plan is to use two colors at the same round.

ADĪŠANA

Lai izstrādātu jaunus modeļus, muzejiem ir daudz ko piedāvāt: ornamentu, krāsas, tehnikas. Piemēram, tautastērpiem bieži ir austas lentes, ko izmanto kā jostas. Interesanti ir pārveidot rakstus adījumos, zeķēs, dūraiņos utt. No interneta var izdrukāt piemērotu papīru, uz kura var izveidot un izkrāsot savu dizainu. Internetā var atrast arī vairākas lietojumprogrammas, kuras var izmantot, lai veidotu dizainu. Izmantojot šīs lietojumprogrammas, jūs varat izmēģināt vairākus variantus un krāsu kombinācijas ātri un tik reižu, cik nepieciešams, līdz jūs esat apmierināts ar savu jauno rakstu.

Arī krustdūrienu raksti ir piemēroti adījumiem ar taisnām šķautnēm, pat ja viens valdziņš nav kvadrātveida, piemēram, izšūšanas valdziņš.

Piemērotus rakstus var atrast no galdautiem, veciem paklājiem vai austiem tekstilizstrādājumiem. Jūs varat izmantot senos ornamentus, un tos ir viegli pārveidot par adījumu valodu, taču jums jāatceras, ka ir jāpārbauda, vai valdziņu skaits ir vienāds ar jūsu dizainam nepieciešamo valdziņu skaitu. Atkārtotais raksts ietver ornamentu un vietu pirms nākamā ornamenta. Ja esat iesācējs, iesakām vienā piegājienā izmantot tikai divas krāsas. Kad būsiet pieredzējušāks, varat pievienot vairāk krāsu.

Dziju un adāmadatas jūs izvēlaties atbilstoši mērķim, kādu adījumu plānojat darināt. Ja jūs adāt cieši, izvēlieties mazliet lielākas adāmadatas, ja plānojat vienā piegājienā izmantot divas krāsas.

Picture 8. Socks and mittens with traditional pattern of weaved bands.

MEZGIMAS

Picture 9. Woollen mittens.

Daugiaspalvio rašto mezgimas turtingas spalvomis, ornamentais ir technikomis. Pavyzdžiui, tautiniai rūbai dažnai juosiami juostomis. Buvo įdomu jų raštą panaudoti į mezginiuose: kojinese, pirštinese ar kituose gaminiuose. Atsispausdinę iš internet, dėliojome savo spalvų ir dizaino variantus. Internetu galima rasti įvairių aplikacijų, kurias galima panaudoti. Jas panaudojant galima bandyti įvairių spalvų ir variacijų derinius, tiek kartų kiek reikėdavo parinkti tinkamą raštą.

Siuvinėjimas kryželiu irgi tinka daugiaspalviame mezgime, net jei dygsnis nėra keturkampas kaip dygsnis siuvinėjant. Tinkamų raštų

galima pamatyti staltiesėse, durų kilimėliuose ir audime. Galima panaudoti senovinius ornamentus, juos galima perkelti į mezginius; reikia nepamiršti, kad dygsnių skaičius turi išlikti toks pat. Pakartotame rašte turi išlikti ir pats ornamentas, ir tie patys tarpai. Pradedantiejiems rekomenduojame pradžioje naudoti tik dvi spalvas. Labiau įgudę jau gali naudoti daugiau spalvų.

Mezgimo siūlai ir virbalai parenkami pagal tai, ką jūs norite numegzti. Tvirtesniai mezginiui naudokite didesnius virbalus, ir tada kai iškart norite naudoti dvi spalvas.

VIRKKAUS

Picture 10. National gown has lot of suitable details to use in crochet.

CROCHET

If your plan is to crochet with two colors, you need drawing to follow all the way as in knitting projects. The idea for these crocheted carpet, baskets and bag came from the lace of headwear of national gown of Kuopio district in Finland. It is easier to follow the pattern which is geometrical. To change technique from embroidery into crochet is easy to do. We have used the same pattern in all these textiles. The yarn we used was very heavy cotton tube, which is suitable for all those textiles which we want to be hard. If you choose lighter yarn, you can crochet for example mittens, pillow cases and pot holders. Remember to crochet only into back loop of the stitch. Otherwise the pattern starts to lean. The best stitch to use is double crochet, because another yarn can't be seen between stitches and you don't have to leave loops on the reverse side. You crochet around the yarn you don't use. Change color according to your pattern always just before the last phase of the previous stitch. If you do this way, the lines of the pattern are sharper.

Picture 11. Crochet pattern comes from headwear of national gown in Kuopio district in Finland.

TAMBORĒŠANA

Ja jūsu plāns ir tamborēt ar divām krāsām, jums ir nepieciešams zīmējums, lai ievērotu un sekotu līdzī darba gaitai, tāpat kā adīšanas projektos. Ideja par šiem tamborētajiem paklājiem, groziņiem un maisiņiem radās no Somijas Kuopio apgabala tautastērpu mežģīnēm. Ir vieglāk sekot ģeometriskam rakstam. Ir viegli mainīt tehniku no izšūšanas uz tamborēšanu. Visos šajos tekstilizstrādājumos mēs izmantojam vienu un to pašu rakstu. Mēs izmantojam ļoti rupju kokvilnas dziju, kas ir piemērota visiem tiem tekstilizstrādājumiem, kurus vēlamies, lai tie būtu

stingri. Ja izvēlaties vieglāku dziju, varat tamborēt, piemēram, dūraiņus, spilvendrānas un podiņu turētājus. Neaizmirstiet tamborēt tikai valdziņa aizmugurējā cilpā. Pretējā gadījumā raksts sāks veidoties slīpi. Vislabāk ir izmantot dubultā tamborējuma valdziņu, jo starp valdziņiem nav redzama cita dzija un aizmugurējā pusē nav jāatstāj cilpas. Jūs tamborējat ap neizmantoto dziju. Mainiet krāsu atbilstoši savam rakstam vienmēr tieši pirms iepriekšējā valdziņa pēdējās fāzes. Šādā veidā raksta līnijas būs asākas.

Picture 12. With a heavier material you can crochet rugs.

NĒRIMAS VAŠELIU

Jeigu norite nerti diviem spalvomis, reikia vadovautis piešiniu, kaip numatyta projekte. Įvairių krepšių nėrimas kilės iš tautinio rūbo galvos dangalo nėrinio, naudojamo Kuopio regione Suomijoje. Lengviau nunerti geometrinį raštą. Pereiti nuo siuvinėjimo prie nėrimo vašeliu irgi nėra sunku. Mes naudojome tą patį raštą visuose audiniuose. Mes naudojome tvirtus medvilninius siūlus, jie tinkami tvirtesniems gaminiams. Jeigu naudojami minkš-

tesni siūlai, galima nunerti pirštines, pagalvių užvalkalus ir puodų padėklus. Būtina nerti į užpakalinę dygsnio kilpą, kitaip bus pamestas raštas. Geriausias dygsnis yra dvigubame nėrime, nes nesimato kito siūlo tarp dygsnių, ir nereikia palikti kilpų kitoje pusėje. Neriama aplink nenaudojamą siūlą. Pakeiskite spalvą pagal raštą tik baigdami prieš tai buvusį dygsnį. Taip darant, rašto linijos ryškesnės.

KIRJONTA

Kirjonta monipuolisuudessaan antaa valtavat mahdollisuudet hyödyntää museotekstiilien kuviointia uusien tekstiilien suunnittelussa. Käytössäsi on todella laaja pistojen valikoima ja kirjontaan sopivia lankoja löytyy paljon kymmenine värisävyineen. Voit valita monenlaisia kankaita työhösi. Valitsimme kokeiluihin harvan jutikankaan, johon sopii ehkä parhaiten ristipistot, koska harvasta kankaasta on helppo laskea lankoja. Ristipistojen lisäksi voit käyttää varsipistoja, laakapistoja, etu- ja tikkipistoja jne. Tiheään kankaaseen sopivat hyvin varsipistot, ketjupistot jne. Silloin ei sinun tarvitse laskea kankaan lankoja.

Picture 13. Collection of traditional head wear in Finland.

Picture 14. Old textiles with red embroidery in Finland.

Picture 15. Beautiful old gobelin in museum in Lithuania.

Tiheään kankaaseen voit hahmotella mallisi terävällä lyijykynällä tai kangasliidulla. Jos käytät pistoja, jotka vaativat kankaan lankojen laskemista, piirrä mallisi paperille, kuten kirjoneuleessa. Harvan kankaan kirjontaan käytetään tylppäpäistä kanavaneulaa ja tiheään kankaaseen terävää silmäneulaa. Sopivia lankoja ovat mm. muliinilanka ja helmilanka. Muliinilangasta käytettiin kahta tai kolmea säiettä kerrallaan. Ohuen kankaan kirjonnassa kannattaa käyttää kehystä, jotta kangas pysyisi tasaisena. Malleina on käytetty mm. kansallispuvuissa käytettyjä kirjontoja, kapiokirstusta löytynyttä pellavalakanan viitelöintiä ja verkkopitsillä tehtyä pöytäliinaa.

EMBROIDERY

Embroidery gives you versatile possibilities to utilize ornaments of old textiles for your own designs. You have several stitches to use and suitable yarns with tens of shades of colors. You can use many kinds of fabrics too. We used two different kinds of fabrics, thin jute and thick cotton. For free embroidery you can draw your pattern on fabric with sharp pencil or chalk. As in knitting, draw your patterns on paper if you use stitches that demand you to count yarns of the fabric. For jute cross-stitches are very usable. Besides cross-stitches you can use stem stitch, satin stitch, running stitch, back stitch and many others. All the stitches where you have to count yarns of the fabric.

For thick fabric you can use stem stitch, chain stitch and many others as well. Stitches where you don't have to count the yarns of the fabric. For thin fabric use blunt needle and sharp one for thick fabric. Use embroidery frame if there is risk that the embroidery could be too tight. We used mainly Mouline yarn and only two or three filaments of it. Pearl yarn is also good choice. The patterns we used are based on different kinds of ornaments used in national gown on Lithuania, decorative linen sheets from dowry boxes, table cloth made of filet lace and many others.

Picture 16. Old textiles with embroidery are a great source of ideas.

Picture 17. Old textiles in lithuanian dowry chest.

SIUVINĖJIMAS

Picture 18. Tablecloth in Lithuania.

Siuvinėjimas suteikia labai įvairias galimybes pritaikant senųjų audinių ornamentiką darbuose. Reikia panaudoti keletą dygsnių, tinkamų spalvų ir siūlų su įvairiausiais atspalviais. Taip pat galima panaudoti įvairiausių audinių. Mes naudojame dviejų rūšių audinius, ploną džiotą ir storą medvilnę. Siuvinėjimui galima nusipiešti savo raštą ant audinio smailu pieštuku arba kreida. Mezgant, nusipiešime raštą ant popieriaus, jei naudojame dygsnius, kurie reikalauja skaičiuoti siūlus audinyje. Naudojant džiotą, dažnai naudojamas siuvinėjimas kryželiu. Be kryželinio dygsnio galima naudoti kamieninį, satino, bėgantį, užpakalinį dygsnį ir kitus, kuriuose reikia skaičiuoti siūlus.

Storam audiniui galima naudoti kamieninį, grandininį dygsnį ir daug kitų, kur nereikia skaičiuoti siūlų. Plonam audiniui naudojame neaštrią adatą, storam aštrią. Naudojamas siuvinėjimo lankelis, jei manoma, kad siuvinys bus pernelyg įtemptas. Dažniausiai naudojamas muline siūlas ir tik du ar trys jo siūleliai. Gerai ir perlinis siūlas. Mūsų naudotuose raštuose vyravo lietuvių tautinių rūbų ornamentika, į kraičio skrynias dedami lino audiniai, staltiesės su nėriniais ir daug kitų dalykų.

Picture 19. Pillow with chain stitch embroidery.

IZŠŪŠANA

Izšūšana sniedz daudzpusīgas iespējas izmantot senā tekstila ornamentus savam dizainam. Jūs varat izmantot vairākus dūrienus un piemērotas dzijas ar desmitiem krāsu toņiem. Jūs varat izmantot arī daudzus audumu veidus. Mēs izmantojām divu veidu audumus – plānu džutu un biezu kokvilnu. Brīvā izšūšanā jūs varat zīmēt rakstu uz auduma ar asu zīmuli vai krītu. Tāpat kā adīšanā, zīmējiet rakstus uz papīra, ja izmantojat valdziņus, kas prasa skaitīt auduma dzijas. Džutas audumiem krustdūrieni ir ļoti piemēroti. Papildus krustdūrienam var izmantot arī pamata valdziņu, satīna valdziņu, „skrejošo” valdziņu, atgriezenisko valdziņu un daudzus citus. Visi dūrieni, kuros ir jāskaita auduma dzijas.

Bieziem audumiem var izmantot pamata dūrienu, ķēdes dūrienu un daudzus citus. Dūrieni, kuros nav jāskaita auduma dzijas. Plānam audumam izmantojiet neasu adatu, bet biežam audumam – asu adatu. Izmantojiet izšūšanas rāmi, ja pastāv risks, ka izšuvums varētu

Picture 20. Designing new embroidery pattern.

būt pārāk ciešs. Mēs izmantojām galvenokārt mulinē dziju un tikai divus vai trīs pavedienus no tās. Laba izvēle ir arī pārļu dzija. Mūsu izmantoto rakstu pamatā ir dažādi ornamentu, ko izmantoja Lietuvas tautastērpos, dekoratīvās lina loksnes no pūra lādēm, galdaudi no mežģīnēm un daudzi citi.

Picture 21. Collection of notebooks with embroidery.

KONEKIRJONTA

Konekirjontaa varten tarvittavat ompelukehyksen, kiinnisilitettävää tukikangasta, konekirjontalankoja ja lyijykynän tai kangasliidun kuvion hahmottelemista varten kankaalle. Kaikki ryhdikkäät kankaat sopivat hyvin konekirjontaan, ohuempaan kankaaseen voit tarvita useamman kerroksen tukikangasta. Muista, että yksivärisissä kankaissa kirjonta näkyy parhaiten. Varsinaiset konekirjontalankat ovat normaalia ompelulankaa ohuempia ja siksi niiden katkeileminen saattaa tulla ongelmaksi. Tällöin voit vaihtaa ylälangaksi tavallisen ompelulangan. Viskoosista valmistettu konekirjontalanka antaa upean kiillon mutta saattaa katkeilla. Alalangaksi voit silloin valita kankaan värisen tavallisen ompelulangan. Säädä ompelukoneen ylälangan kiristystä löysemmäksi, jotta alalanka ei pääsisi nousemaan työn oikealle puolelle. Piston pituuden säätimellä ei konekirjonnassa ole merkitystä,

koska määrää itse pistojen pituuden sen mukaan, miten nopeasti liikutat ompelukehystä. Ompelukehys pääsee liikkumaan vapaasti, koska ompelukoneen syöttäjä lasketaan alas. Mitä hitaammin liikutat kehystä, sitä lyhyempiä pistot ovat. Aloita harjoittelu hitaasti ja lisää vauhtia, kun olet oppinut hallitsemaan ompelukehyksen liikuttamista.

Kaikki kuvioideat sopivat konekirjonnalla tehtäviksi ja voit vapaasti päättää värien määrän. Alalanka voi olla koko ajan sama. Vanhojen gobeliinien runsaat kasviaiheet, vanhojen painokankaiden kuvioinnit, nyplätyt pitsit jne. ovat oivia ideoinnin lähteitä. Latvialaisissa tekstiileissä käytetään paljon ruutukuviota, joka on tässä esimerkissä toteutettu huovutuksen ja konekirjonnin yhdistelmällä. Tehosteina on käytetty kirjontalankojen väreihin sopivia helmiä.

Picture 22. Bag with combination of felting machine, embroidery and pearls.

Picture 23. Different sizes and colors of pearls

MACHINE EMBROIDERY

For machine embroidery you need embroidery frame, fusible interfacing, machine embroidery yarns and sharp pencil or chalk. All firm fabrics can be used. You can always add two or three layers of interfacing if your fabric is too thin or flexible. Remember that you can see your pattern best if the fabric is single-colored. We have special machine embroidery yarns with tens of colors. They are thinner than normal sewing yarn and that's why they can break quite easily. If you get problems with this you can use normal polyester sewing yarn. Embroidery yarns made of viscose can also break but they would give beautiful shine. Embroidery yarn is used only as upper thread, lower thread is normal sewing yarn made of polyester.

You can draw your pattern on fabric with sharp pencil or chalk if your fabric has dark color. Machine embroidery is based on idea, that you can prevent feed dogs working and you remove presser foot. Now you can move your fabric freely to any direction and you can choose the

speed too. Loose the tension of upper thread to make sure that lower thread won't come to right side of the fabric while working. Attach your fabric into frame. It is necessary to use it, otherwise your fabric would shrink easily. You'll get shorter stitches when you move the frame slowly and longer stitches when you move the frame fast. Try first with slow speed and add speed when you can control the movements of your hands.

All patterns and ornaments can be developed into machine embroidery pattern. You choose the number of colors used as upper thread. Lower thread can be the same all the time. Old gobelines, printed fabrics, bobbin lace are examples that can give you wonderful ideas. In old Latvian textiles special patch pattern is used often. In this bag the same pattern has been used in combination of felting and machine embroidery. We have added pearls to give extra shine. Embroidery thread is made of viscose.

SIUVINĖJIMAS MAŠINA

Siuvinėjant siuvimo mašina reikalingi siuvinėjimo lankelis, siūlai siuvinėjimui, smailus pieštukas ar kreida. Galima naudoti bet kokį tvirtą audinį. Galima siuvinėti dviem ar trimis sluoksniais, jei audinys pernelyg plonas ar netvirtas. Ornamentai geriausiai matomi, kai audinys vienspalvis. Galima nusipirkti daugybės spalvų specialių siuvinėjimui siūlų. Jie plonesni negu įprasti siuvimo siūlai, dėl to greičiau trūksta. Jei dėlto kyla problemų, galima naudoti įprastus poliesterio siūlus. Siūlai siuvinėjimui, gaminami iš viskozės, taip pat trūksta, bet jie gražiai blizga. Siūlai siuvinėjimui naudojami viršutiniam sluoksniui, apatinio sluoksnio siūlai paprastai yra iš poliesterio.

Galima nusipiešti savo raštą ant audinio smailiu pieštuku ar kreida, jei jūsų audinys tamsus. Siuvinėjimo mašina pranašumas tas, kad procesas yra greitesnis. Galite pasukti savo darbą bet kokia kryptimi, galite pasirinkti tinkamą greitį. Susimažinkite viršutinio siūlo įtemptumą, kad apatinis siūlas dirbant neišlįstų. Įdėkite siūlą į lankelį, jis būtinas, nes jūsų audinys lengvai susitrauktų.

Jei lankelis judės lėčiau, dygsniai bus trumpesni, jei greičiau – jie bus ilgesni. Pradžioje dirbkite lėtesniu greičiu, o kai pradėsite kontroliuoti rankų judesius, galite pagreitinoti. Visus raštus ir ornamentus galima atlikti siuvinėjimo mašina. Pasirenkame spalvų skaičių viršutiniam sluoksniui. Apatinis siūlas gali visą laiką būti toks pat. Senieji gobelenai, spausdintas audinys, nėriniai yra puikūs šio darbo pavyzdžiai. Senojoje latvių tekstilėje tas pats raštas naudojamas juostose. Krepšiuose prie jų naudojamas tas pats raštas derinant su vėlimu ir siuvinėjimu. Mes panaudojome karoliukus, kad suteikti blizgesio. Siuvinėjimui siūlas pagamintas iš viskozės.

MAŠĪNIZŠŪŠANA

Mašīnas izšūšanai ir nepieciešams izšūšanas rāmis, plūstoša starpplāksne, mašīnizšūšanas diegi un ass zīmuliņš vai krīts. Var izmantot visus stingros audumus. Ja jūsu audums ir pārāk plāns vai elastīgs, vienmēr varat pievienot divas vai trīs starpslāņa kārtas. Atcerieties, ka rakstu vislabāk var redzēt, ja audums ir vienkrāsains. Mums ir īpašas mašīnizšūšanas dzijas ar desmitiem krāsu. Tās ir plānākas nekā parastie šujamie diegi, tāpēc tās var viegli plīst. Ja jums rodas problēmas, varat izmantot parasto poliestera šujamo dziju. Izšūšanas diegi no viskozes arī var saplīst, taču tie piešķirs skaistu spīdumu. Izšūšanas dzija tiek izmantota tikai kā augšējais pavediens, apakšējais pavediens ir parasts poliestera šujamais diegs.

Ja jūsu audumam ir tumša krāsa, uz auduma varat uzzīmēt rakstu ar asu zīmuli vai krītu. Mašīnas izšūšanas pamatā ir ideja, ka jūs varat novērst padeves zobratu darbību un noņemt piespiešanas kājiņu. Tagad jūs varat brīvi pārvietot audumu jebkurā virzienā un varat arī izvēlēties ātrumu. Atlaidiet augšējā diega spriegojumu, lai pārliecinātos, ka apakšējais diegs darba laikā nenonāk auduma labajā pusē. Pievienojiet audumu rāmī. Tas ir nepieciešams, citādi audums viegli saraujas. Kad rāmi kustināsiet lēni, jūs iegūsiat īsākus valdziņus, bet, kad to kustināsiet ātri, – garākus valdziņus. Vispirms izmēģiniet ar lēnu ātrumu un palieliniet ātrumu, kad spēsiet kontrolēt roku kustības.

Visus rakstus un ornamentus var pārveidot par mašīnizšūšanas rakstu. Jūs izvēlaties krāsu skaitu, kas tiek izmantots kā augšējais pavediens. Apakšējais diegs visu laiku var būt vienāds. Vecie gobelēni, apdrukāti audumi, mežģīnes ir piemēri, kas var sniegt jums brīnišķīgas idejas. Senajos latviešu audumos bieži tiek izmantots īpašs kvadrātiņu raksts. Šajā somiņā tas pats raksts ir izmantots filcēšanas un mašīnizšūšanas kombinācijā. Mēs esam pievienojuši pērlītes, lai piešķirtu papildu spīdumu. Izšūšanas diegi ir izgatavoti no viskozes.

HUOVUTUS

Lampaanvillan erityisominaisuutta eli huopumista on vuosisatoja käytetty sekä tekstiiliteollisuudessa että käsityössä. Huovuttamalla saadaan erilaisia tekstiilejä mutta myös upea kankaanomainen materiaali, jonka työstämistä voidaan jatkaa esim. kirjonnalla, kankaanpainannalla, neuleella tai virkkauksella. Huovuttamisessa käytimme Marseille saippuaa sekä lämmintä vettä. Myös puolivalmista esihuopaa on saatavilla sekä luonnonvärisenä että värjättyinä. Näistä voi ommella jopa vaatteita. Sopivia pienempiä töitä ovat esim. laukut ja muut asusteet. Kuvan töiden huopa on huovutettu itse käyttäen esihuovan kanssa silkkihuopaa ja ohutta silkikangasta, josta villan kuidut pääsevät läpi huovutusprosessin aikana ja kangas myös lujittaa valmista huopaa antaen samalla kauniin kiillon pinnalle. Valmis huopapinta sopii erinomaisesti sellaisille kirjontapistoilille, joissa ei lasketa kankaan lankoja.

Picture 25. Felted bag and mittens.

Picture 24. Purse with felting and machine embroidery and notebook with geometrical embroidery.

FELTING

Wool has one very special characteristics: felting. This has been used for centuries both in textile industry and craft. You can make different textiles or use felt as any fabric and continue working with embroidery, fabric printing, knitting or crochet. You can also use semi-felt. Nowadays it is possible to buy several colors of it in two different thickness too. It is possible to sew clothes and of these materials. Smaller suitable textiles are bags and other accessories. The felt used in these textiles is self-felted using wool and thin silk fabric. We used Marseille soap and warm water during the felting process. While felting the fibers of wool penetrate through thin silk fabric. This kind of material can be used in several textiles because silk makes the felt harder and gives at the same time beautiful shine. You can use embroidery stitches on the surface. This bag and mittens have been decorated with fabric printing and pearls. The stamp we use was a cover of perfume bottle. It is fun to decorate simple felt with other textile technique like machine embroidery, painting, embroidery stitches and so on.

In this scarf we have used a piece of crochet which has been felted first. We have added some filet embroidery and pearls before knitting. You'll get something very unique by combining several techniques in the same textile.

Picture 26. Woollen scarf with knitting, felting, pearls and embroidery with golden thread.

FILCĒŠANA

Vilnai piemīt viena ļoti īpaša īpašība - filcēšana. To gadsimtiem ilgi izmanto gan tekstilrūpniecībā, gan amatniecībā. Jūs varat izgatavot dažādus tekstilizstrādājumus vai izmantot filcu kā jebkuru audumu un turpināt darbu ar izšūšanu, auduma apdruku, adīšanu vai tamborēšanu. Jūs varat izmantot arī pusfilcu. Mūsdienās ir iespējams iegādāties arī vairāku krāsu filcu divos dažādos biezumos. No šiem materiāliem ir iespējams šūt apģērbu. Mazāki piemēroti tekstilizstrādājumi ir somas un citi aksesuāri. Šajos tekstilizstrādājumos izmantotais filcs ir pašdarināts, izmantojot vilnu un plānu zīda audumu. Filcēšanas procesā mēs izmantojam Marseļas ziepes un siltu ūdeni. Filcēšanas laikā vilnas šķiedras iekļūst plānajā zīda audumā. Šāda veida materiālu var izmantot vairākos tekstilizstrādājumos, jo zīds padara filcu cietāku un vienlaikus piešķir skaistu spīdumu. Uz virsmas var izmantot izšūšanas dūrienus. Šī soma un dūraiņi ir dekorēti ar auduma apdruku un pērlītēm. Mūsu izmantotais zīmogs bija smaržu pudelītes vāciņš. Vienkāršu filcu ir jautri rotāt ar citu tekstiltehniku, piemēram, mašīnizšūšanu, apgleznošanu, izšūšanas dūrieniem u. tml.

Šajā šallē mēs izmantojam tamborējumu, kas vispirms tika filcēts. Pirms adīšanas esam pievienojuši dažus izšuvumus un pērles. Apvienojot vairākas tehnikas vienā audumā, jūs iegūsiēt kaut ko ļoti unikālu.

Vilna naudojama tekstilėje ir amatuose šimtmečius. Galima gaminti įvairius gaminius veliant ir naudoti padarytą veltinį kaip bet kokį audinį, ir tęsti darbą su siuvinėjimu, spausdinimo ant audinio, mezgimu ar nėrimu vašeliu. Galima taip pat naudoti pusveltinį. Dabar galima gauti nusipirkti keletą jų spalvų dviejų skirtingų storių. Iš jų taip pat galima siūti rūbus. Iš smulkesnės gaminių yra krepšiai ir kiti aksesuarai prie rūbų. Veltinis, naudojamas šiose gaminiuose, gali būti pasigamintas pačių, naudojant vilną ir plono šilko audinį. Vėlimo procese naudojome Marselio muilą ir šiltą vandenį. Veliant vilnos audinys įsiskverbia į ploną šilką. Ši medžiaga gali būti naudojama keletose tekstilij, kadangi šilkas sukieta veltinį ir tuo pačiu suteikia gražų spindesį. Paviršiuje galima užsiuvinėti dygsnių. Šis krepšys ir pirštinės dekoruotos spausdiniu ir karoliukais. Atspaudas, kurį naudojome, buvo tiesiog kvėpalų buteliuko dangtelis. Įdomu dekoruoti paprastą veltinį, naudojant kitas technikas, tokias kaip siuvinėjimas mašina, tapymas, siuvinėjimas ir kita.

Šiame šaliuke mes panaudojome nėrimo vašelių techniką. Jis pirmiausia buvo nuveltas, vėliau prieš mezgant papildėme nėriniais ir karoliukais. Toje pačioje tekstilėje naudojant įvairias technikas galima padaryti ir kažką išskirtinio.

KANKAANPAINANTA

Picture 27. Tools for garbage-printing on printed tricot.

Kankaanpainantaa varten tarvitset painovärejä tai painoemulsiota ja pigmenttejä, jolloin voit sekoittaa värejä itse. Näin voit myös päättää värin tummuuden itse. Nämä soveltuvat vain luonnonkuitujen ja sellaisten tekokuitukankaiden painantaan, jossa luonnonkuituja on vähintään puolet. Puuvilla on kuitenkin paras vaihtoehto. Kudottu kangas on helppo painettava, mutta voit käyttää myös ryhdikästä trikoota. Kaada ensin pieni määrä emulsiota sekoituskuppiin ja lisää varovasti ensin pieni määrä pigmenttiä tai pigmenttejä, jos sekoitat niitä keskenään. Pigmentit ovat todella vahvoja ja kokeile tilkulle värin voimakkuus ennen kuin lisäät pigmenttiä seokseen. Tarvitset myös tarpeeksi suuren pöydän, jotta kangasta ei tarvitsisi liikuttaa kesken painannon. Jätä painettu kangas kuivumaan vuorokaudeksi. Seuraavana päivänä voit silittää sen nurjalta puolelta. Tämän jälkeen valmis tekstiili voidaan pestä pesukoneessa ilman painokuvan katoamisen riskiä.

Helppo tapa lähteä kokeilemaan kankaanpainantaa on hyödyntää erilaisia sopivia esineitä, jotka toimivat leimasimina. Näissä töissä hyödynsimme mm. hajuvesipullojen korkkeja, ruuveja, muovinpaloja, pieniä kansia, jopa lit-

teitä kiviä, jotka oli liimattu puukeppiin, joka toimi kahvana painamisen aikana. "Garbage-printing" löytää roskakorista, työkalupakista ja luonnosta kaikenlaisia litteitä esineitä, joita voi käyttää. Museotekstiileistä löytyy niiden käyttämiseen ornamentteja, värejä, kuvioaiheita ja kuvioiden rytmikkäitä, jolloin syntyy jotain uutta ja vallatonta.

Leimasinpainannassa tarvitset värien ohella tasaisen alustan esim. lautasen, jossa on litteä superlonin pala, jolle väriä annostellaan. Superlon tasaa väriä leimasimessa ja saat kauniimman ja tasaisemman painopinnan. Paina ensin leimasin tähän superloniin ja sen jälkeen haluamaasi kohtaan kankaalle. On tyypillistä, että leimasinpainannalla saat akvarellimaisen väripinnan, koska jokaiseen kohtaan ei taatusti tule juuri saman verran väriä. Pinnasta tulee elävä, eikä sinun tarvitse edes pyrkiä tasaisuuteen. Kokeile ennen painotyön aloittamista tilkulle, jotta näet värin tarpeen sekä pääset kokemaan painamiseen tarvittavan voiman. Kasta leimasinta jokaisen painokerran jälkeen superloniin ja lisää välillä siihen väriä. Jätä työ kuivumaan vuorokaudeksi painamisen jälkeen ja silitä värit kiinni nurjalta puolelta seuraavana päivänä.

Picture 28. Old textiles as a source of inspiration for fabric printing.

Picture 29. Dowry chest full of old textiles in Lithuania.

FABRIC PRINTING

For fabric printing you need ready-made printing colors or printing emulsion and pigments. In this case you can mix your colors. You can decide the darkness of your color too. These colors are suitable for natural fibers or mix of fibers where at least 50% is cotton, linen or viscose. 100% cotton is easiest to use. Weaved fabric is best but you can also use tricot which is not too flexible.

Pour first some emulsion into cup and add a drop of pigment or pigments. Mix well. Pigments are very strong, so start carefully. It is easier to add one more drop of pigment than take away, if you have used too much. Try the mixture on a piece of fabric to see if you are satisfied with the color.

You need a table which is big enough. It is not good idea to move fabric while printing. After printing leave the fabric to dry for several hours. On the next day it is possible to iron the fabric from reverse side. After that you can wash your textile in washing machine without any risk of losing the printed pattern.

The easiest way to start to practice fabric printing is to use stamps. You can use all kinds of flat objects. We used perfume bottles, screws, pieces of plastic, even flat stones which we had attached with glue to wooden stick. This stick was as a holder while printing. "Garbage printing" has no limits. You can find suitable stamps from the nature, tool box, make-up purse, kitchen and so on. From old textiles you can find ideas how to use these stamps, the rhythm, ornaments and colors to produce something new and wild.

While printing you also need a plate with a flat piece of superlon. You add color on this superlon, which absorbs extra color. You'll get more even surface on your printing when you use superlon. Although it is typical for this printing technique that the surface is not similar all the time and you don't even need to try to make all the prints to look exact similar either. Aquarelle-style is our goal. Before starting try first on a little piece of fabric, you'll get an idea how much color you have to use and the strength of your hand when printing. Dip your stamp on superlon before each print.

Picture 30. Linen embroidery in Finland.

SPAUSDINIMAS ANT AUDINIO

Picture 31. Pillows decorated with garbage printing and textile pen.

Spausdinant ant audinio, reikalingi jau pasigaminti įvairių spalvų dažai arba emulsijos ir pigmentai. Pasirenkate savo spalvas, jų tamsumą ar šviesumą. Šie dažai tinka ir natūraliems audiniams, ir audiniams, kurių sudėtyje yra bent 50% medvilnės, lino ar viskozės. Lengviausia dirbti su 100% medvilnės audiniu. Austa medžiaga yra geriausia, bet galima naudoti ir tvirtesnį trikotažą.

Pirmiausia į indelį įpilkite šiek tiek emulsijos ir įlašinkite lašą pigmento ar pigmentus. Gerai išmaišykite. Pigmentai stiprūs, būkite atsargūs. Lengviau įlašinti vieną lašą negu po to ištaisyti. Pabandykite dažą ant audinio gabaliuko ir įsitikinkite, ar spalva tinkama.

Reikalingas pakankamai didelis stalas. Nėra gerai judinti audinį darbo metu. Atspaudus palikite audinį kelioms valandoms nudžiūti. Kitą dieną audinį jau galima lyginti iš kitos pusės. Po to galima darbą išskalbti skalbimo mašina, nebijant, kad raštas gali būti pažeistas.

Pradedant naudokite pasigamintus. Spaudams gaminti naudojami įvairūs plokšti daiktai. Mes naudojome kvėpalų buteliukus, varžtus, plastikinius daiktus, net plokščius daiktus, kuriuos tiesiog prilipdėme prie medinės lazdelės. Ši lazdelė buvo kaip laikiklis spaudui. Atspaudimo ant skiaučių galimybės neribotos. Galima panaudoti tinkamus spaudus paimtus iš aplinkos, savo rankinuko, virtuvės ar iš kitur. Senosiose tekstilėse galima rasti įvairių idėjų, kaip naudoti spaudus, įvairių ornamentų, spalvų, taip pat idėjų kaip padaryti kažką originalaus. Atspaudams taip pat reikalingas plokščias porolonas. Dažas užtepama ant porolono, kuris sugeria papildomą drėgmę. Jį naudojant paviršius gaunasi lygesnis. Nors spaudžiant paviršius nebūna vienodas visą laiką, atspaudai ir neturi būti vienodi. Tikslas yra išgauti akvarelines spalvas. Pradžioje reikia pabandyti ant mažo audinio gabalo. Bus matyti kiek reikia spalvos, kokios rankos jėgos reikės spaudžiant.

AUDUMA APDRUKA

Audumu apdrukai ir nepieciešamas gatavas apdrukas krāsas vai apdrukas emulsija un pigmenti. Šajā gadījumā varat sajaukt krāsas. Jūs varat arī noteikt krāsas tumšumu. Šīs krāsas ir piemērotas dabīgām šķiedrām vai šķiedru maisījumiem, kur vismaz 50 % ir kokvilna, lins vai viskoze. Visvieglāk ir izmantot 100% kokvilnu. Vislabāk piemērots ir austs audums, bet varat izmantot arī trikotāžas audumu, kas nav pārāk elastīgs.

Vispirms ielejiet nelielu emulsijas glāzē un pievienojiet pilienu pigmenta vai pigmentus. Labi samaisiet. Pigmenti ir ļoti spēcīgi, tāpēc sāciet uzmanīgi. Viegļāk ir pievienot vēl vienu pilienu pigmenta, nekā atņemt, ja esat izlietojuši pārāk daudz. Izmēģiniet maisījumu uz auduma gabala, lai redzētu, vai esat apmierināts ar krāsu.

Jums ir nepieciešams pietiekami liels galds. Nav labi pārvietot audumu drukāšanas laikā. Pēc apdrukāšanas atstājat audumu nožūt uz vairākām stundām. Nākamajā dienā audumu var gludināt no pretējās puses. Pēc tam jūs varat mazgāt audumu veļas mazgājamajā mašīnā, neriskējot pazaudēt apdrukāto rakstu.

Vieglākais veids, kā sākt praktizēt auduma apdruku, ir izmantot zīmogus. Var izmantot visdažādākos plakanus priekšmetus. Mēs izmantojām parfimērijas pudelītes, skrūves, plastmasas gabaliņus, pat plakanus akmentiņus, kurus ar līmi piestiprinājām pie koka kociņa. Šis kociņš kalpoja kā turētājs drukāšanas laikā. "Atkritumu apdrukāšanai" nav robežu. Piemērotus zīmogus var atrast dabā, instrumentu kastē, kosmētikas somiņā, virtuvē utt. No veciem tekstilizstrādājumiem var smelties idejas, kā izmantot šos zīmogus, ritmu, ornamentus un krāsas, lai radītu ko jaunu un aizraujošu.

Drukāšanas laikā ir nepieciešama arī plāksne ar plakanu superlona gabaliņu. Jūs pievienojat krāsu uz šī superlona, kas uzsūc papildu krāsu. Izmantojot superlonu, jūs iegūsiat vienmērīgāku apdrukas virsmu. Lai gan šai drukāšanas tehnikai ir raksturīgi, ka virsma nav vienmēr līdzīga, un jums pat nav jācenšas panākt, lai visas izdrukas izskatītos ļoti līdzīgas. Mūsu mērķis ir akvareļstils. Pirms sākat, vispirms izmēģiniet uz neliela auduma gabaliņa, lai gūtu priekšstatu par to, cik daudz krāsas jums ir jālieto un cik spēcīga ir jūsu roka, drukājot. Pirms katras izdrukas iemērciet zīmogu superlonā.

Picture 32. Textile painting on linen bag..

Picture 33. Purse decorated with garbage printing and textile pen.

Picture 34. Trousers have printed detail on the outer side.

Picture 35. Blouses decorated with garbage printing.

Picture 36. Traditional latvian pattern on bag.

KANKAANMAALAUUS JA PIIRTÄMIEN KANGASTUSSILLA

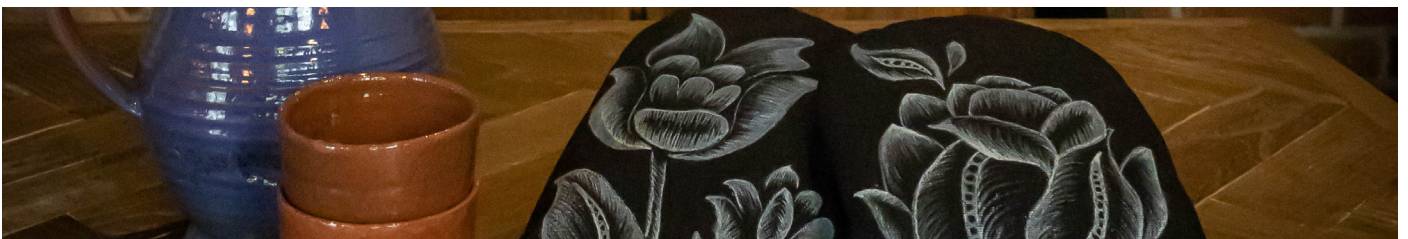

Picture 37. Fabric painting on light cotton dress.

Kankaanmaalaukseen tarvitset väripigmenttejä ja löyempää painoemulsiota kuin painanassa. Voit käyttää valmista ns. ruiskuemulsiota tai voit kokeilla emulsion laimentamista hieman vedellä, jotta saisit seoksesta sellaisen, että työvälineeksi käy sivellin. Kangas on syytä pingottaa kehykseen nuppineuloilla tai ohuilla nastoilla, jotta se ei maalaamisen aikana koskettaisi pöydän pintaa. Puuvillakankaan ohella voit käyttää pellavaa tai ryhdikästä trikoota. Liian löysä trikoo on huono valinta, koska se helposti liikkuu siveltimen mukana. Trikoo myös imee kangasta enemmän väriä. Kokeile aluksi tilkulle, kuinka paljon siveltimessä voi olla väriä, jotta se ei lähde leviämään hallitsemattomasti. Mikä kuivempi sivellin, sitä ohuempi ja tarkkareunainen maalauksesta tulee.

Suunnittelun pohjaksi käyvät kaikki museo-tekstiilit. Tämän puuvillamekon kuvio on muokattu Jyväskylän Käsityömusiossa esillä ollut vanhasta ja yksivärisestä kirjontatyöstä. Voit piirtää mallin paperille ja jäljentää sen hennosti lyijykynällä kankaalle. Valmis maalaus jätetään kuivumaan vuorokaudeksi ja värit saadaan pesunkestäviksi, kun maalausta silitetään puuvillan lämmöllä 2 min. Käyttämämme värit kestävät konepesun 60 asteisessa vedessä.

Saatavana on myös tekstiiliväriä sisältäviä tusseja. Valkoinen tussi sisältää riittävästi pigmenttiä, jolloin pystyimme käyttämään mustaa puuvillakangasta pohjana. Kangasta ei välttämättä tarvitse kiinnittää kehykseen, sillä väri ei pääse paksun kankaan läpi. Kankaalle hahmoteltiin kuva ensin tekstiililiidulla. Näiden molempien töiden idea hahmottui kansallispuvuista. Patakintaissa on Haapavesi-Reisjärven kansallispuvun esiliinan voimakas kasviaihe ja tyynyn ornamentti on muokattu Kuopion seudun kansallispuvun päähineen pitsistä.

FABRIC PAINTING AND DRAWING

Picture 38. A piece of painted fabric has been sewn onto tunic.

For fabric painting you need pigments and light printing emulsion. Here in Finland we have so-called “ruiskuemulsio”. The same result you can get by adding little bit water into your printing color. It should be possible to use brush to paint on fabric. Use a frame while painting, because the fabric must not touch the surface of table below when painting. Beside cotton you can use linen or tricot. The tricot shouldn’t be too loose. In that case the fabric easily moves with brush. You must also remember that tricot often absorbs more color than weaved fabric. It is again good idea to try first on a piece of fabric. You’ll get some idea how much you can have color in brush, so that you painting won’t start to spread without your control. The drier brush, the sharper lines.

You can use any ideas to create your own. The model of this dress comes from an old one-color embroidery in Craft Museum in Jyväskylä, Finland. You can draw your pattern on paper and transfer with pencil or tracing paper. Leave your work to dry for 24 hours and iron after that for 2 minutes. After this process you can wash your textile in washing machine without losing the colors.

We used also special textile pens. These have so thick paint that we could choose black cotton fabric. We used white but there are several colors and three or four different widths to choose. We didn’t use any frame because this black cotton was so thick that we could draw our pattern with white textile chalk. Ideas for these textiles come from Finnish national gowns. For potholder mittens we used the pattern of apron of Haapavesi- Reisjärvi district national gown. The ornament of this pillow comes from the head-wear of the national gown of Kuopio district.

Picture 39. Pillow with decoration from head wear of Finnish national gown.

TAPYMAS IR PIEŠIMAS ANT AUDINIO

Tapant ant audinio, reikia pigmento ir šviesios emulsijos. Suomijoje galima nusipirkti taip vadinamo "ruiskuemulsio". Tą patį rezultatą galima išgauti į dažą spausdinimui įpilant truputį vandens. Tapymui galima naudoti ir teptuką. Tapant reikia naudoti rėmelį, kadangi audinys negali liesti stalo paviršiaus apačioje. Be medvilnės galima naudoti liną arba trikotažą. Trikotažas neturi būti per laisvas, nes audinys juda kartu su teptuku. Reikia nepamiršti, kad trikotažas dažnai sugeria daugiau dažo negu kiti audiniai. Taip pat reikėtų pasibandyti ant audinio skiautės. Pamatysite, kiek reikia dažo ant teptuko. Kuo sausesnis teptukas, tuo ryškesnės linijos.

Dirbant galima improvizuoti. Šios suknelės modelis paimtas iš Jūveskiulės Amatų Muziejuje Suomijoje matyto vienspalvio siuvinėto darbo. Galima nusipiešti savo raštą popieriu-

je, atsispausdinti per spausdinimo popierių, arba naudojant pieštuką. Reikia palikti darbą kad nudžiūtų ir po 2 minučių išlyginti. Po šio proceso galima skalbti skalbimo mašina, neprarandant spalvos.

Mes taip pat naudojome specialius pieštukus tekstilei. Juose dažas tirštas, tad buvo galima rinktis juodą medvilnės audinį. Mes naudojome baltą spalvą. Yra dar trijų ar keturių plokčių pieštukų. Nenaudojome rėmelių, nes ta juoda medvilnė buvo tokia stora, kad galėjome nusipiešti raštą balta kreida. Idėjų šioms tekstilėms pasisėmėme iš suomių moterų tautinių rūbų. Puodų padėkliukų gamybai panaudojome prijuostėse matomą raštą, būdingą Haapavesi-Reisjarvi region rūbams. Pagalvės ornamentas paimtas iš tautinio rūbo galvos dangalo Kuopio regione.

AUDUMU APGLEZNOŠANA UN ZĪMĒŠANA

Auduma apgleznošanai ir nepieciešami pigmenti un viegla iespieduma emulsija. Šeit, Somijā, mums ir tā sauktais "ruiskuemulsio". Tādus pašus rezultātus var iegūt, pievienojot drukas krāsai nedaudz ūdens. Būtu jābūt iespējai gleznot uz auduma ar otu. Gleznošanas laikā izmantojiet rāmi, jo audums gleznošanas laikā nedrīkst pieskarties galda virsmai zem tā. Bez kokvilnas var izmantot linu vai trikotāžu. Trikotāžas audumam nevajadzētu būt pārāk brīvam. Tādā gadījumā audums ar otu viegli kustas. Jāatceras arī, ka trikotāža bieži vien uzsūc vairāk krāsas nekā austs audums. Arī šajā gadījumā ir labi vispirms izmēģināt uz auduma gabala. Jūs gūsiet priekšstatu par to, cik daudz krāsas var būt otā, lai gleznojums nesāktu izplūst bez jūsu kontroles. Jo sausāka ota, jo asākas līnijas.

Jūs varat izmantot jebkuru ideju, lai radītu savu. Šīs kleitas paraugs ir ņemts no sena

vienkrāsaina izšuvuma Amatniecības muzejā Jyväskylä, Somijā. Jūs varat uzzīmēt savu modeli uz papīra un pārnest ar zīmuli vai zīmēšanas papīru. Atstājiat darbu nožūt 24 stundas un pēc tam 2 minūtes gludiniet. Pēc šī procesa varat mazgāt tekstilizstrādājumu veļas mazgājamajā mašīnā, nezaudējot krāsas.

Mēs izmantojām arī speciālas tekstila pildspalvas. Tām ir tik bieza krāsa, ka varējām izvēlēties melnu kokvilnas audumu. Mēs izmantojām baltu, bet ir vairākas krāsas un trīs vai četri dažādi platumi, ko izvēlēties. Mēs neizmantojām nekādu rāmi, jo šī melnā kokvilna bija tik bieza, ka mēs varējām zīmēt rakstu ar baltu tekstilkrāsu. Idejas šim tekstilmateriālam tika smeltas no somu tautastērpiem. Podiņu turētājiem mēs izmantojām Haapavesi-Reisjärvi rajona tautastērpa priekšauta rakstu. Šī spilvena ornaments ir ņemts no Kuopio apgabala tautastērpa galvassegas.

Picture 40. Potholder mittens.

SILKKIMAALAUUS

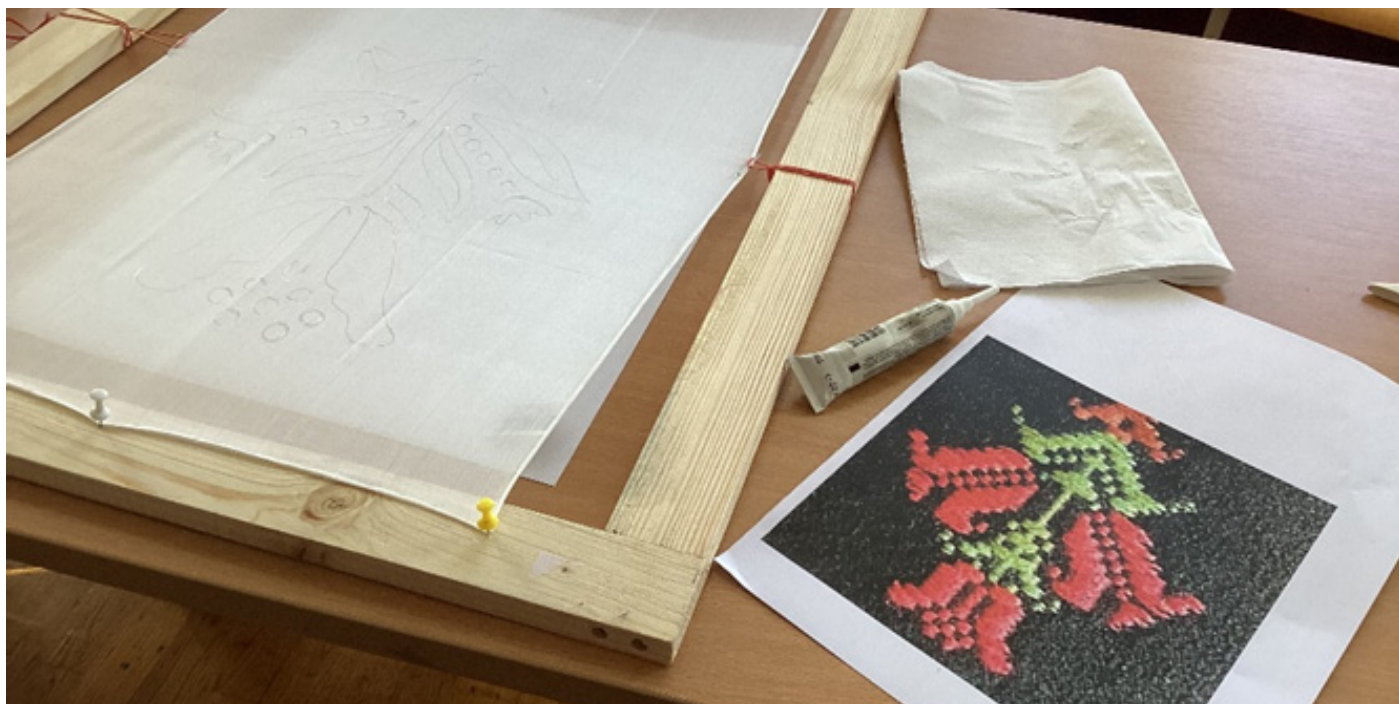
Silkkimaalausta varten tarvitset silkkimaalausvärejä, puukehikon, nastoja, eripaksuisia siveltimiä, sekoituskuppeja, guttaa, silkkikangasta tai valmiita huiveja sekä hiustenkuivaajan.

Suunnittelun pohjaksi käyvät kaikki museotekstiilit. Luonnostelee mallisi aluksi paperille. Kun kuvan koko ja muoto näyttävät sopivilta, aseta piirros silkkikankaan alle. Voit käyttää nuppineuloja pitääksesi ne paikoillaan. Piirrä hennot äärioviivat lyijykynällä. Kiinnitä silkki kehikkoon nastoilla, jottei kangas kosketa pöytää maalauksen aikana. Ensimmäinen työvaihe on äärioviivojen piirtäminen gutalla. Hyytelömainen aine kuivuttuaan estää värien leviämisen äärioviivojen ulkopuolelle. Ole siis tarkkana, jottei äärioviivoihin jää aukkoja. Gutan kuivumista voit nopeuttaa hiustenkuivaajalla. Aloita maalaus pienemmistä värialueista. Yhtä värialutta voit käsitellä niin kauan, kuin se on kostea. Työstöaikaa voit lisätä kostuttamalla vedellä alueen ennen maalaamisen aloittamista. Kostealla pinnalla värit liikkuvat ja saat akvarellimaista pintaa, kun laitat väriä enemmän siihen kohtaan, jonka haluat tummemmaksi. Voit nopeuttaa värien kuivumista hiustenkuivaajalla. Irrota nastat värien kuivuttua ja pese kangas haaleassa vedessä, johon olet lisännyt hieman shampooa. Väritön gutta liukenee veteen. Silitä pyörivin liikkein nihkeä kangas. Valmiin kankaan voit myös jatkotyöstää ja ommella siitä vaatteita, asusteita ja kodintekstiilejä.

Picture 41. Painting process going on.

Picture 41. Gutta is drying on surface of silk scarf.

SILK-PAINTING

Picture 43. Silk scarfs have been used in unusual way.

For silk painting you need special silk paints, wooden frame, thumb tacks, brushes of different sizes, little cups to mix colors, gutta, silk fabric or ready-made scarfs.

You can use any pleasant pattern, museo textile or one detail or ornament of it for your design. Start with drawing. You can make sketches, as many as needed, so that you are satisfied with the size and the number of details. Place fabric over your drawing. You can use pins to hold them together when you are drawing the lines lightly with sharp pencil. The next step is to draw the lines with gutta. Gutta is like jelly in a tube, invisible or colored. The meaning if it is to prevent colors to spread over the lines of your pattern. You have to be careful not to leave any holes in the lines. You can use hair drier to make the lines to dry faster. Otherwise you have to wait until gutta has dried properly.

Mix color you want to use. Start painting from the smallest areas, if you haven't painted before. In the beginning it is easier to control small areas. You can work with one area as long as it stays damp. You can add the time with using little bit water before you start to paint. On damp surface color move and you'll get aquarelle-style result. You'll get more changes between light and dark by adding more color or the spot you want to get darker. You can use hair drier to dry colors. Remove the fabric from the frame and wash it in luke-warm water where you have added few drops of schampo. Invisible gutta disappears in water. Iron damp fabric. You can proceed to work with fabric with other techiques: embroidery, pearls, lace etc. or you can also sew something, clothes, accessories and interior textiles. This romantic bag was after paining quilted. We added some pearls too.

TAPYBA ANT ŠILKO

Tapybai ant šilko reikia specialių dažų šilkui, medinio rėmelio, smeigtukų, įvairių dydžių teptukų, mažų indelių dažų maišymui, gutos, šilkinio audinio arba šalikų.

Savo darbui pasirenkame raštą, pavyzdį iš muziejaus, kažkokią detalę ar ornamentą. Nusipiešiame eskizus, tiek kiek jų reikia, pasirenkant reikiamą dydį ir detalių skaičių. Uždedame audinį ant piešinio. Galime panaudoti smeigtukus tam kad piešiant neslystų. Vėliau nusipiešiame linijas su guta. Guta yra žele tūbelėje, ji bespalvė arba spalvota. Ji reikalinga tam kad neleisti dažams išsiskleisti už rašto linijų ribų. Linijos turi būti vientisos, be tarpelių. Galima panaudoti plaukų džiovintuvą kad linijos greičiau išdžiūtų, kitaip reikės laukti kol guta gerai išdžiūtų.

Sumaišykite norimas spalvas. Pradėkite tapyimą nuo mažesnių erdvių, jei jų dar nenuvažėte, mažesnes erdves lengviau kontroliuoti. Galima dirbti su viena erdve, jei ji dar drėgna. Drėgmę palaikyti galima naudojant truputį vandens prieš pradedant dirbti. Ant drėgno paviršiaus spalva tartum juda, gaunamas akvarelės efektas. Galima pakaitalioti tarp šviesių ir tamsių spalvų, pridedant daugiau spalvos į tą vietą kurią norite patamsinti. Galima panaudoti plaukų džiovintuvą tam kad padžiovinti dažus. Nuimkite darbą nuo rėmelio, ten kur naudojote kelis lašus šampūno, nuplaukite drungnu vandeniu. Bespaltvė guta ištirpsta vandenyje. Išlyginkite drėgną audinį. Galima darbą papildyti siuvinėjant, pridedant karoliukų, nėrinių, galima ką nors pasiūti, pavyzdžiui rūbus ar aksesuarus, tekstiles gaminius interjero puosybai. Šiam romantiškam krepšiui po tapymo buvo įdėtas pamušalas, taip pat papildytas karoliukais.

ŽŪDA APGLEZNOŠANA

Žūda apgleznošanai ir nepieciešamas specialias žūda krāsas, koka rāmis, uzpirksteņi, dažāda izmēra otas, mazi trauciņi krāsu sajaukšanai, gutta, žūda audums vai gatavas šalles.

Savam dizainam varat izmantot jebkuru patīkamam rakstu, muzeja tekstilizstrādājumu vai kādu tā detaļu vai ornamentu. Sāciet ar zīmēšanu. Varat uzzīmēt skices, tik daudz, cik nepieciešams, lai jūs būtu apmierināti ar izmēru un detaļu skaitu. Novietojiet audumu uz zīmējuma. Varat izmantot tapas, lai tās noturētu kopā, kad ar asu zīmuli viegli zīmējat līnijas. Nākamais solis ir zīmēt līnijas ar guttu. Gutta ir kā želeja tūbiņa, neredzama vai krāsaina. Tās nozīme ir nepieļaut krāsu izkliedēšanos pa jūsu raksta līnijām. Jābūt uzmanīgiem, lai līnijās nepaliktu caurumiņi. Var izmantot matu žāvētāju, lai līnijas ātrāk nožūtu. Pretējā gadījumā ir jāgaida, līdz gutta ir kārtīgi izžuvusi.

Sajauciet krāsu, ko vēlaties izmantot. Ja iepriekš neesat krāsojis, sāciet krāsot no mazākajiem laukumiem. Sākumā ir vieglāk kontrolēt mazus laukumus. Jūs varat strādāt ar vienu laukumu, kamēr tas ir mitrs. Pirms sākat krāsot, varat pagarināt laiku, izmantojot nedaudz ūdens. Uz mitras virsmas krāsa pārvietojas, un jūs iegūsiat akvareļa stila rezultātu. Jūs iegūsiat vairāk izmaiņu starp gaišo un tumšo, pievienojot vairāk krāsas vai vietā, kuru vēlaties padarīt tumšāku. Krāsu žāvēšanai var izmantot matu žāvētāju. Izņemiet audumu no rāmja un izmazgājiet to remdenā siltā ūdenī, kuram esat pievienojis dažus pilienus šampūna. Neredzamā gutta ūdenī pazūd. Mitru audumu izgludiniet. Jūs varat turpināt strādāt ar audumu, izmantojot citas tehnikas: izšuvumus, pērles, mežģīnes u. c., vai arī varat kaut ko šūt, apģērbu vai aksesuārus. Šī romantiskā soma pēc krāsošanas tika stepēta. Mēs pievienojām arī dažas pērles.

Picture 44. Silk scarfs.

Picture 45. Detail of silk painting pattern.

VAATEOMPELU

Moniin kansallispukuihin kuuluu esiliina. Suomalalaisten pukujen innoittamina nämä sievät esiliinat on ommeltu puuvillakankaista, mutta kansanomaiset nauhat on korvattu valmisnauhoilla, joiden ulkonäkö viittaa pirtanauhoihin. Pukuihin kuuluu myös usein irrallinen tasku. Ompelutyöhön voit lisätä kirjontaa, kankaan painantaa, pitsiä jne. saadaksesi todella yksilöllisiä vaatteita.

Toppi ja housut on ommeltu ryhdikkästä trikoosta. Kaavoja vaatteisiin löytyy helposti käsityölehdistä. Jos et ole paljonkaan ommellut, aloita hyvin selkeälinjaista yksinkertaisista vaatteista. Vaatteen muotoa tärkeämpi on työstämäsi pinta. Jos käytettävissäsi on saumuri, vaatteen kokoaminen käy joutuisasti. Jos mahdollista, koristele vaatteen osat ensin ja ompele ne yhteen koristelujen jälkeen. Muista, että voit myös hyödyntää käytettyjä kankaita, tuunata mieleiseksi monella erilaisella tekniikalla, joita tässä on lyhyesti esitelty.

Käytetyt farkut innostavat tuunauuskokeiluihin. Hame on saanut idean ikatvärjättyjen kansallispukuhameiden kuoseista. Reaktiiviväreillä värjätty lakana on revitty kaitaleiksi ja painettu leimasinpainannalla. Pieneksi käynyt farkkuhame on leikattu helmaan leveneviksi kaitaleiksi. Kaitaleet on siksakattu yhteen vuorotellen: farkkukaitale+lakanakaitale+...jne. Vyötärökaitaleeksi hame on saanut farkkutakin helmakaitaleen. Farkkutakki on leiketty kauttaaltaan kaitaleiksi. Värjätty puuvillakangaskaitaleet on siksakattu reilusti alaspäin leveneviksi kiiloiksi farkkukaitaleiden väleihin. Pääntie on leikattu V-muotoon ja tukevoitettu puuvillakaitaleella. Takin helma ja hihansuut on helmikirjailtu pykäpistoin. Takin malli jäljittelee kansallispuvun röijyn A-linjaa. Rannekkeet täydentävät asukokonaisuuden. Farkkutakin hihansuiden rannekkeet on leikattu halkioita myöden pois. Farkkurannekeosaan on ommeltu edestakaisneuleella neulotut jatkeet.

Kuva 46. Pocket of national gown in Finland.

Maalattu silkkihuivi inspiroi korsettiompeluun. Vaikka korsetti koostuu monesta kaavakappaleesta saa huivinkin riittämään, kun tekee vuorin ja tukikankaan eri kangaslaadusta. Höyhenenkevyestä kankaasta tuntui kiehtovalta tehdä myös veistoksellinen vaatekappale. Korsetin ryhti syntyy yleensä kolmesta kangaskerroksesta ja saumoihin tikataan kuajat luita varten. Korsetin pohjakankaana on käytetty kierrätyspuuvillaa vanhoista miesten paidoista ja luo on metallista spiraaliluuta joka on vahvaa ja taipuisaa. Silkkikappaleet on ensin tikattu kiinni puuvillakappaleisiin ja saumat on tikattu auki. Luukujat on tikattu vuoriin. Korsetin voi reunustaa vinokaitaleella ja lisätä tyyliin sopivia nauhoja ja koristeita. Kiinnitykseen on käytetty hakasnauhaa, korsetista voi tehdä myös säädettävän tekemällä taakse nyöriksen, jolloin kokoa on helppo muuttaa.

SEWING CLOTHES

Picture 47. New way to use pockets.

Painted silk fabric inspired to sew corsette. Even you have to cut several pieces of pattern, one scarf is enough when you use other fabrics in linings. A featherlight fabric was fascinating to turn into a structural shape. A corsette-shape usually demands at least three layers of fabrics and metallic bones which are placed in ribbons which are sewn in seams. The linings are recycled cotton from old men shirts and the bones are metallic spiral bones which are strong but bending. Pieces of silk have been at first stitched into pieces of cotton and the seams have been stitched open. Ribbons for bones have been stitched into the lining. The edges you can finish with bias cut ribbon and add some decorative ribbons and other decorations too. The corsette is fastened with hooks but you can adjust the size easily if you choose to make lacing in the back instead.

As an important part of many national gowns in Finland, Latvia and Lithuania, belong pinafores. The idea for these cute pinafores comes from Finnish gowns. The fabric is cotton. Self-weaved band loom is replaced with ready made bands. Pocket has always been important part of the outfit too. You can add embroidery, printing, lace etc. to produce very individual textiles.

Blouses and trousers are decorated with printing and textile paint pen. The fabric is 100% cotton tricot. Craft magazines are full of patterns you can use. Start with simple clothes if you are not experienced. What you have done to the surface of fabric is more important than the shape of the garment. It is much easier to decorate pieces of clothing before sewing them together. You can also decorate fabric before cutting the pieces. In this case you can't be sure that your decoration will be just at the place you had thought. If you have overlock machine, sewing together pieces goes smoothly.

Recycled jeans inspire to make experiments. The skirt has got idea from ikat-dyed national skirts. Bed linen has been dyed with reactive colours and printed with simple stamps. Old skirt has been cut in stripes and sewed: jean stripe+bedlinen stripeand so on. The waistband is made from jacket's waistband. The jacket has been cut also in stripes and sewn together same way as the skirt. The neckline has been cut in V-shape and strengthened with stripe of dyed bedlinen. Hemline and sleeve-lines have been embroidered with pearls. The A-shape of the jacket has been inspired from national gowns. The wristbands fulfill the outfit. The wristbands of old jean-jacket have been sewn together with handknitted woollen pieces.

Picture 48. Tricot trousers with printing.

Picture 49. Blouse with printing.

Picture 50. Different kinds of dresses of national gowns.

RŪBŲ SIUVIMAS

Korsetas siuvamas iš dažyto šilko. Net jei ir prireikia sukarpyti raštą į dalis, užtenka vieno šaliko, jei pamušalui naudojami kiti audiniai. Buvo įdomu suteikti labai lengvam audiniui struktūrinę formą. Korsetui pagaminti paprastai reikia bent trijų audinio sluoksnių ir metalinių virbų, kurie įdedami į kaspinus ir sujungiami siūlėmis. Pamušalui panaudojami seni vyriški marškiniai, virbai yra stiprūs ir besilankstantys. Šilkinės dalys iš pradžių prisiuvamos prie medvilninių, siūlės atviros. Kaspiniai su virbais prisiuvami prie pamušalo. Jų galai gali būti įstrižai nukirpti, prisiuvant puošnesnį kaspiną ar kitą elementą. Korsetas susegamas kabliukais, jo dydis gali būti keičiamas nugaroje įsiuvant nėrinius.

Žiurstai yra labai svarbi moterų tautinių rūbų dalis Suomijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Gražių žiurstų, pagamintų iš medvilnės, galima matyti and suomių moterų rūbų. Naudojant masinės gamybos žiurstus, juos galima papuošti pagal savo asmeninį skonį, siuvinėjant, pridedant kišenes, padarant atspaudus.

Rūbai puošiami spausdintais ar tekstilės elementais. Žurnaluose galima rasti įvairiausių raštų pavyzdžių. Jei dar nesate patyrę, pradėkite nuo paprastų rūbų. Puošyba yra svarbiau nei rūbo forma. Prieš pasiuvant rūbą labai svarbu papuošti jo dalis. Audinį jau galima papuošti prieš sukirpimą, bet tokiu atveju nesate įsitikinę, ar puošybos elementai bus jūsų norėtose vietose. Jei turite overloko mašiną, susiūti atskiras dalis yra lengviau.

Picture 51. Dyed stripes with garbage printing drying up.

DRĒBJU ŠŪŠANA

Krāsots zīda audums, kas veidots, iedvesmojoties no korsetes. Pat ja jums būs jāizgriež vairākas piegrieztas daļas, pietiks ar vienu šalli, ja oderei izmantosiet citus audumus. Vieglo spalvu audumu bija aizraujoši pārvērst strukturētā formā. Korsetes formai parasti nepieciešamas vismaz trīs auduma kārtas un metāla pīnes, kas izvietotas strēmelēs, kurās tiek sašūtas šuvēs. Odere ir pārstrādāta kokvilna no veciem vīriešu krekliem, un tapas ir metāla spirālveida tapas, kas ir izturīgas, bet elastīgas. Zīda gabali vispirms tika ielikti kokvilnas gabalos, un šuves tika sašūtas. Apšuvumā tika iešūtas kaula sloksnes. Malas var pabeigt ar diagonālu lentīti, kā arī pievienot dekoratīvas lentītes un citus rotājumus. Korsete ir aizdare ar āķīšiem, bet, ja tā vietā izlemsiet izmantot mežģīnes aizmugurē, varēsiet viegli pielāgot izmēru.

Somijā, Latvijā un Lietuvā priekšauti ir daudzu tautastērpu svarīga sastāvdaļa. Šo jauko priekšautu ideja nāk no somu kleitām. Audums ir kokvilna. Pašrocīgi austās lentes stellēs tiek aizstātas ar gatavām lentēm. Arī kabatas vienmēr ir bijusi svarīga apģērba sastāvdaļa. Var pievienot izšuvumus, apdruku, mežģīnes u. c., lai izgatavotu ļoti individuālu tekstilizstrādājumu.

Tērpu un bikses rotā ar apdruku un tekstilkrāsu pildspalvu. Audums – 100 % kokvilnas trikotāžas audums. Rokdarbu žurnālos ir daudz rakstu, kurus var izmantot. Ja jums nav pieredzes, sāciet ar vienkāršu apģērbu.

Tas, ko esat darinājis ar auduma virsmu, ir svarīgāk nekā tā forma. Daudz vieglāk ir apģērba gabalus izrotāt pirms to sašūšanas. Jūs varat arī dekorēt audumu pirms gabalu izgriešanas. Šādā gadījumā jūs nevarat būt pārliecināts, ka jūsu rotājums būs tieši tajā vietā, kur bijāt iecerējis. Ja jums ir overloka šujmašīna, gabalu sašūšana norit gludi.

Picture 53. Old pearl decoration in Latvia as an inspiration to decorate jacket.

Picture 52. Wrist warmers of leftovers.

Picture 54. Outfit of recycled fabrics.

Upper picture 55.
Old corsette in museum.

Lower picture 56.
Modern corsette of silk.

Picture 57. Old mittens as a source of inspiration for thermoprinting.

Picture 58. Latvian traditional mitten shall be changed into thermo printing pattern.

TERMOPAINANTA

Termopainanta tarvitsee erikoislaitteet, joihin ei kotona juurikaan ole mahdollisuuksia. Latviassa pääsimme kuitenkin tätä tekniikkaa kokeilemaan puuvillakassien kuviointiin. Lämmön avulla monivaiheisen prosessin päätteeksi suunnitelmamme siirtyivät kankaalle.

THERMO-PRINTING

Thermo printing requires special equipment. At home we don't have possibilities to do it. In Latvia we could anyway try the technique on cotton bags. We used museum textiles for developing patterns. During the process heat made it possible to transfer our designs on fabric.

Picture 59. Bag with black and silver.

KARŠTAS SPAUSDINIMAS

Karštam atspaudimui reikia specialios įrangos. Latvijoje mes galėjome išbandyti šią techniką gamindami medvilninius krepšius. Panaudojome muziejuje matytus raštus. Proceso metu karštu būdu perkėlėme raštą ant audinio.

TERMODRUKA

Termospidei ir nepieciešams īpašs aprīkums. Mājās mums nav iespēju to veikt. Latvijā mēs varējām izmēģināt šo tehniku uz kokvilnas maisiņiem. Mēs izmantojām muzeja tekstilmateriālus rakstu izstrādei. Procesa laikā karstums ļāva pārnest mūsu dizainus uz auduma.

Picture 60. Collection of thermo printing bags.

Picture 61. More bags.

Picture 62.
Thank you for watching and reading!

Thank you Nordplus!

NORDPLUS

MAKING OUR COMMON CRAFT HISTORY
VISIBLE WITH MODERN TEXTILE DESIGNS

2021-2023

NPAD-2020/10048

Published in October 2023

THE TEAM:

Anne Sallinen

Marita Metsäkylä

Tarja Matikainen

Sanna Ponki

Kalle Saarinen

Rita Liepina

Baiba Mince

Anita Murisa, Elina Tetere

Audrone Voreviciene

Jurate Mozuraitiene

Liudas Jurgaitis

Birute Salkauskiene

PUBLICATION LAYOUT:

Kalle Saarinen